

Weer geschenk voor Oostende

«WAAR PLANT IK

MIJN EZEL»

van KAREL JONCKHEERE

Toen ik het boek van Karel Jonckheere aan het lezen was kwam mij steeds duidelijker voor de geest te staan dat het weer en moeilijke opdracht zou zijn die bron van kennissen, van boeiende anekdotes, van belangrijke bedenkingen in verband met literatuur in het algemeen en met de Vlaamse in het bijzonder, maar ook met de langzame evolutie in geest en hart van Karel Jonckheere zelf voor te stellen. Ik wist echt ook niet waar ik mijn ezel zou planten. Ik was Karel reeds erg dankbaar dat hij Oostende weer zo'n monument had geschonken. Iets waar het vandaag de dag weer eens zou mogen mee pronken zonder het zelf helemaal te verdienen. Er stond te veel in dat boek om de indruk te geven dat het allemaal in enkele lijnen voorstelbaar was.

Na hoofdstuk 27 wist ik wel waar mijn ezel geplant. Hij stond er voor ik het wist; als een plotse koorts sloeg de ontroering mij naar de kop. Ik wist weer waarom ik Karel zo bewonderde: om de vele emoties, om het onbeschrijflijke

buiten zich zelf treden dat hij mij schonk telkens ik een van zijn gedichten las. Ook dat was nu weer het geval wanneer hij het afscheid van zijn vader beschreef die erg leed van aderverkalking. Aan het einde van dat hoofdstuk staan volgende lijnen:

Eerste nacht

Ik weet u slapen in de bleke zaal, het achtste bed.
Gij hebt u schrikkend recht gezet
gewekt door plots een manestraal.
Verbaasd ziet gij de vensters en hun
traliewerk
de hoge pijlers naar 't gewelf als in een
kerk
en dan zeer ver de matte ruit van de
deur.

...

Want nu ge 't hoofd naar rechts hebt
toegekeerd
zie ik uw mondhoek trillen en uw oog
gedeerd:
waar gij het grijs gelaat van moeder
hebt verwacht
staat slechts een stoel met uw te witte
klederdracht.

Nu ik dit stuk gedicht heb overgepend
vult mij dezelfde emotie als wanneer ik
een van mijn lievelingsgedichten van
Karel Van de Woestijne luidop voor me-
zelf voorlees.

Een plotse, moeilijk te remmen zin om
te gaan wenen, onmacht alsof mijn li-
chaam en mijn geest te eng waren om
al wat in die zinnen ligt op voldoende
wijze te omvatten. Daar is naar mijn

mening de echte Karel Jonckheere en
daarom is hij zo belangrijk, omdat hij
alwie naar hem luistert een stuk van
zijn eigen emoties schenkt, optilt naar
zijn niveau en dat van zijn vele weten.

Die vergelijking met Van de Woestijne
weze mijn mogelijkheid om te ontsnap-
pen uit deze sentimentele bui waar ik
mij niet eens voor schaam. In een van
de laatste hoofdstukken van het boek
beschrijft Karel Jonckheere een grootse
hulde in Oostende aan Van de Woestijne
waar een schare belangrijke literatoren
het woord voerden en de belangstelling
deze was van een groots feest.

Die hulde weze 'n overgang naar de uit-
zonderlijke betekenis van dit boek voor
Oostende. Oostende leeft er in ieder
bladzijde, in de tientallen personages
die Jonckheere vermeldt en vaak in en-
kele korte zinnen briljant tekent: de ve-
le franstalige en nederlandstalige schrij-
vers en dichters, de steeds terugkeren-
de Looijens, Ensor, Van Oye, Sleeks,
Duribreux, Sorel, G. Vanheste, Spil-
laert, Jan De Clerck, Lapon. Jonckheere
beschrijft er zijn langzame schreden in
het domein van de literatuur, zijn vele
kennismakingen, zijn emoties als jong
'letterkundige' de vele spreekbeurten
die hij voor het Willemsfonds destijds
organiseerde, de weerklank die Oosten-
de in die tijd ook op literair gebied be-
at.

Wij moeten telkens hetzelfde vertellen
wanneer een boek van Jonckheere ver-
schijnt en toch kan het niet anders want
de woorden zijn beperkt. Dit is een erg
belangrijk werk: voor Oostende, voor
de auteur en voor de lezer. Oostende
kan even in de spiegel kijken en verge-
lijken; de auteur heeft er onbevange-
nen zichzelf blootgegeven, de lezer wordt
er ontzettend rijk bij. Indien hij iets voor
kunst en cultuur voelt dan zal hij alles
niet in een keer verwerken kunnen. In-
dien hij van Oostende houdt dan gaat
het boek naast enkele andere staan, de-
ze die men steeds kan grijpen wanneer
men honger heeft.

Hugo Brutin

K. Jonckheere **Waar plant ik mijn ezel?**
GMP 95 - Manteau, 216 blz. - 215 Fr.

COIFFURE «ELLE»

MIREILLE SCHALLIER

Christinastraat 150

8400 OOSTENDE

Tel. 059 / 70078